

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά (2013-2020)

(2012/C 402/01)

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

1. Η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά παρέχει το γενικό πολιτικό πλαίσιο και τις προτεραιότητες της ΕΕ για την πολιτική για τα ναρκωτικά που προσδιόρισαν τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, για την περίοδο 2013-2020. Το πλαίσιο, ο σκοπός και οι στόχοι αυτής της στρατηγικής θα αποτελέσουν τη βάση για δύο διαδοχικά τετραετή σχέδια δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά.

2. Αυτή η στρατηγική για τα ναρκωτικά βασίζεται πρώτα απ' όλα στις βασικές αρχές δικαίου της ΕΕ και προασπίζει από κάθε άποψη τις ιδρυτικές αξίες της Ένωσης: σεβασμός της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έχει ως στόχο την προστασία και τη βελτίωση της κοινωνικής και ατομικής ευημερίας, την προστασία της δημόσιας υγείας, την παροχή ασφαλείας υψηλού επιπέδου για το ευρύ κοινό και την υιοθέτηση ισόρροπης, ολοκληρωμένης και τεκμηριωμένης προσέγγισης του φαινομένου των ναρκωτικών.

3. Η στρατηγική βασίζεται επίσης στο διεθνές δίκαιο, στις σχετικές συμβάσεις των ΗΕ ⁽¹⁾, οι οποίες αποτελούν το διεθνές νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση του φαινομένου των παράνομων ναρκωτικών, καθώς και στην Οικουμενική Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η παρούσα στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά λαμβάνει υπόψη σχετικά πολιτικά έγγραφα των ΗΕ, περιλαμβανομένης της πολιτικής δήλωσης των ΗΕ και του σχεδίου δράσης για τη διεθνή συνεργασία προς μια ολοκληρωμένη και ισόρροπη στρατηγική αντιμετώπισης του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών, που υιοθετήθηκε το 2009, όπου αναφέρεται ότι η μείωση της ζήτησης και της προσφοράς ναρκωτικών συνιστούν αλληλοενισχυόμενα στοιχεία της πολιτικής στον τομέα των παράνομων ναρκωτικών, καθώς και την πολιτική δήλωση των ΗΕ περί HIV/AIDS. Βάση για τη χάραξη της στρατηγικής αποτελέσαν οι αρχές που θεσπίζονται στη συνθήκη της Λισαβόνας και στις αντίστοιχες αρμοδιότητες της Ένωσης και των κρατών μελών της. Οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας λαμβάνονται δεόντως υπόψη, δεδομένου ότι η εν λόγω στρατηγική της ΕΕ προτίθεται να δώσει πρόσθετη αξία στις εθνικές στρατηγικές. Η Στρατηγική θα εφαρμοστεί συμμορφούμενη προς τις ανωτέρω αρχές και αρμοδιότητες. Επιπλέον, η στρατηγική σέβεται απόλυτα την Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

4. Μέχρι το 2020, οι προτεραιότητες και οι δράσεις στον τομέα των παράνομων ναρκωτικών, τις οποίες ενθαρρύνει και συντονίζει αυτή η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά, θα πρέπει να έχουν επιτύχει συνολικά αποτελέσματα σε βασικές πτυχές της κατάστασης των ναρκωτικών στην ΕΕ. Θα εξασφαλίσουν υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρωπίνης υγείας, της κοινωνικής σταθερότητας και της ασφάλειας, μέσω της συνεκτικής, αποτελεσματικής και αποδοτικής εφαρμογής μέτρων, παρεμβάσεων και προσεγγίσεων για τη μείωση της προσφοράς και της ζήτησης ναρκωτικών σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο, και μέσω της ελαχιστοποίησης ενδεχόμενων ακούσιων αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με την υλοποίηση των δράσεων αυτών.

5. Το φαινόμενο των ναρκωτικών είναι ένα εθνικό και διεθνές ζήτημα που χρειάζεται να αντιμετωπισθεί σε παγκόσμια βάση. Στη συνάρτηση αυτή, η συντονισμένη δράση που υλοποιείται στο επίπεδο της ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά παρέχει ένα κοινό και τεκμηριωμένο πλαίσιο για την

⁽¹⁾ Η Ενιαία σύμβαση των ΟΗΕ για τα ναρκωτικά, του 1961, που τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο του 1972, η σύμβαση για τις Ψυχοτρόπους Ουσίες (1971) και η σύμβαση σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών (1988).

αντιμετώπιση του φαινομένου των ναρκωτικών εντός και εκτός της ΕΕ. Με την παροχή ενός πλαισίου για κοινές και συμπληρωματικές δράσεις, η στρατηγική διασφαλίζει ότι οι πόροι που επενδύονται σε αυτόν τον τομέα χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και αποδοτικά, ενώ παράλληλα συνυπολογίζονται οι θεσμικοί και οικονομικοί περιορισμοί και ικανότητες των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

6. Η στρατηγική αποσκοπεί να συμβάλει στη μείωση της ζήτησης και της προσφοράς ναρκωτικών στην ΕΕ, καθώς περιορισμό των κινδύνων για την υγεία και των κοινωνικών κινδύνων καθώς και των βλαβών που προκαλούν τα ναρκωτικά, μέσω μιας στρατηγικής προσέγγισης που υποστηρίζει και συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, που παρέχει ένα πλαίσιο για συντονισμένες και κοινές δράσεις και που αποτελεί τη βάση και το πολιτικό πλαίσιο για την εξωτερική συνεργασία της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω μιας ολοκληρωμένης, ισορροπημένης και τεκμηριωμένης προσέγγισης.

7. Τέλος, η στρατηγική αυτή βασίζεται στα διδάγματα που αντλήθηκαν από την εφαρμογή προηγούμενων στρατηγικών της ΕΕ για τα ναρκωτικά καθώς και σχετικών σχεδίων δράσης, περιλαμβανομένων των πορισμάτων και των συστάσεων της εξωτερικής αξιολόγησης της στρατηγικής 2005-2012 της ΕΕ για τα ναρκωτικά, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη άλλες σχετικές εξελίξεις και δράσεις πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ και σε διεθνές επίπεδο στον τομέα των ναρκωτικών.

I. Εισαγωγή

8. Η στρατηγική λαμβάνει υπόψη νέες προσεγγίσεις και εξετάζει νέες προκλήσεις οι οποίες ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια και στις οποίες, μεταξύ άλλων, συμπεριλαμβάνονται:

- η αυξανόμενη τάση για την ταυτόχρονη χρήση πολλών ουσιών, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού νόμιμων ουσιών, όπως το αλκοόλ και τα συνταγογραφημένα και ελεγχόμενα φάρμακα, και παράνομων ουσιών,
- οι τάσεις για χρήση μη οπιούχων ναρκωτικών, καθώς και την εμφάνιση και διάδοση νέων ψυχοτρόπων ουσιών,
- η ανάγκη να εξασφαλιστεί και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε συνταγογραφημένα και ελεγχόμενα φάρμακα,
- η ανάγκη για βελτίωση της ποιότητας, κάλυψης και διαφοροποίησης των υπηρεσιών μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών,
- η συνεχής αύξηση των περιστατικών μολύνσεων που μεταδίδονται με το αίμα, και ιδίως του ιού της ηπατίτιδας C, μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών, και δυνητικοί κίνδυνοι νέας εξάπλωσης μολύνσεων από τον ιό HIV και άλλες ασθενειών που μεταδίδονται με το αίμα και συνδέονται με την ενδοφλέβια χρήση ναρκωτικών,
- οι συνεχώς αυξανόμενοι αριθμοί συνδεόμενων με τα ναρκωτικά θανάτων στην ΕΕ,
- η ανάγκη αντιμετώπισης της χρήσης ναρκωτικών μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της υγειονομικής περίθαλψης που θα αντιμετωπίζει -μεταξύ άλλων- την ψυχιατρική συννοσηρότητα,
- η δυναμική των αγορών παράνομων ναρκωτικών ουσιών, καθώς και οι αλλαγές στις διαδρομές διακίνησης ναρκωτικών, το διασυνοριακό οργανωμένο έγκλημα και τη χρήση των νέων τεχνολογιών επικοινωνιών ως παράγοντες που διευκολύνουν τη διάθεση παράνομων ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών,
- η ανάγκη για την πρόληψη της εκτροπής τόσο των πρόδρομων, των προ-πρόδρομων και άλλων βασικών ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών από το νόμιμο εμπόριο στην παράνομη αγορά, όσο και ορισμένων χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται ως παράγοντες νόθευσης.

9. Οι στόχοι της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά είναι:

- να συμβάλει σε μετρήσιμη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών, της εξάρτησης από τα ναρκωτικά και από των λόγω ναρκωτικών κινδύνων και την υγεία και των κοινωνικών κινδύνων και βλαβών,
- να συμβάλει ώστε να μην τροφοδοτείται η αγορά παράνομων ναρκωτικών, καθώς και στη μετρήσιμη μείωση της διαθεσιμότητας παράνομων ναρκωτικών,
- να ενθαρρύνει τον συντονισμό μέσω της ενεργού συζήτησης και ανάλυσης των εξελίξεων και των προκλήσεων στον τομέα των ναρκωτικών σε ενωσιακό και σε διεθνές επίπεδο,

- να ενισχύσει περαιτέρω το διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών για θέματα ναρκωτικών,
- να συμβάλει στην καλύτερη διάδοση της παρακολούθησης, της έρευνας και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και στην καλύτερη κατανόηση όλων των πτυχών του φαινομένου των ναρκωτικών και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων, προκειμένου να παρέχουν ορθή και πλήρη τεκμηριωμένη βάση για πολιτικές και δράσεις.

10. Η στρατηγική στηρίζεται στα επιτεύγματα ⁽¹⁾ της ΕΕ στον τομέα των παράνομων ναρκωτικών και ενημερώνεται με συνεχή και πλήρη εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης σχετικά με τα ναρκωτικά, ιδίως αυτήν που παρέχει το ΕΚΠΝΤ, αναγνωρίζοντας παράλληλα την ανάγκη να ανταποκριθεί ενεργά στις εξελίξεις και στις προκλήσεις.

11. Η στρατηγική διαρθρώνεται γύρω από δύο τομείς πολιτικής: τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και τη μείωση της προσφοράς ναρκωτικών και τρία οριζόντια θέματα: α) τον συντονισμό, β) τη διεθνή συνεργασία και γ) την έρευνα, την πληροφόρηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Δύο διαδοχικά σχέδια δράσης τα οποία θα εκπονήσουν οι αντίστοιχες Προεδρίες το 2013 και το 2017 θα περιέχουν κατάλογο των ειδικών δράσεων με χρονοδιάγραμμα, υπεύθυνα μέρη, δείκτες και μέσα αξιολόγησης.

12. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την κατάσταση που επικρατεί στο θέμα των ναρκωτικών και τις ανάγκες εφαρμογής της στρατηγικής, για κάθε έναν από τους δύο τομείς πολιτικής και τα τρία οριζόντια θέματα θα επιλεγεί περιορισμένος αριθμός στοχευμένων δράσεων που θα περιληφθούν στα σχέδια δράσης, με βάση κριτήρια που θα περιλαμβάνουν τα εξής:

- α) οι δράσεις θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένες, επιστημονικά υγιείς και οικονομικά αποδοτικές και επιδιώκουν ρεαλιστικά και μετρήσιμα αποτελέσματα που να μπορούν να αξιολογηθούν,
- β) οι δράσεις θα είναι χρονικά δεσμευτικές, θα συνοδεύονται από κριτήρια αναφοράς και δείκτες απόδοσης και θα προσδιορίζουν υπευθύνους για την εφαρμογή, την υποβολή εκθέσεων και την αξιολόγηση τους,
- γ) οι δράσεις πρέπει να έχουν σαφή σχέση με την ΕΕ και προστιθέμενη αξία.

13. Για να είναι η προσοχή συνεχώς επικεντρωμένη στην εφαρμογή της στρατηγικής και των συνοδευτικών της σχεδίων δράσης κάθε Προεδρία, με υποστήριξη από την Επιτροπή και τεχνική υποστήριξη από το ΕΚΠΝΤ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα εξετάζει τις προτεραιότητες και τις δράσεις που απαιτούν παρακολούθηση στην ΟΟΝ κατά τη διάρκεια της θητείας της και θα παρακολουθεί την πρόοδο. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία που παρέχονται από το ΕΚΠΝΤ, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα άλλα όργανα της ΕΕ καθώς και την κοινωνία των πολιτών, συντάσσει ανά διετία εκθέσεις προόδου με σκοπό την αξιολόγηση της εφαρμογής των στόχων και των προτεραιοτήτων της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά και του ή των σχεδίων δράσης της.

14. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη και γνωστοποιεί το ΕΚΠΝΤ, η Ευρωπαϊκή Ένωση, άλλα αρμόδια όργανα και φορείς της ΕΕ και η κοινωνία των πολιτών, θα ξεκινήσει μια εξωτερική ενδιάμεση αξιολόγηση της στρατηγικής μέχρι το 2016, με σκοπό την εκπόνηση ενός δεύτερου σχεδίου δράσης για την περίοδο 2017-2020. Μετά την ολοκλήρωση της στρατηγικής για τα ναρκωτικά και των σχεδίων δράσης της μέχρι το 2020, η Επιτροπή θα ξεκινήσει μια συνολική εξωτερική αξιολόγηση της εφαρμογής τους. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει επίσης να συμπεριλαμβάνει πληροφορίες που συλλέγονται από τα κράτη μέλη, το ΕΚΠΝΤ, την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους σχετικούς φορείς και οργανισμούς της ΕΕ, την κοινωνία των πολιτών, και από προηγούμενες αξιολογήσεις, προκειμένου να παρέχει πληροφορίες και συστάσεις για τη μελλοντική εξέλιξη της πολιτικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά.

15. Για να επιτύχει τους στόχους της και να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα, η στρατηγική 2013-2020 της ΕΕ για τα ναρκωτικά θα χρησιμοποιεί, όπου είναι δυνατόν και εντός του πλαισίου της εντολής της, υπάρχοντα μέσα και φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ναρκωτικών ή που συνδέονται με βασικές πτυχές του, τόσο εντός της ΕΕ (ιδίως το ΕΚΠΝΤ, την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) όσο και συνεργαζόμενη με φορείς εκτός της ΕΕ (όπως το UNODC, ο ΠΟΤ, η ΠΟΥ και η ομάδα Rompidou). Η Επιτροπή, η Ύπατη Εκπρόσωπος, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες της ΕΕ στον τομέα των παράνομων ναρκωτικών συντονίζονται και αλληλοσυμπληρώνονται.

⁽¹⁾ Έκθεση για την ανεξάρτητη αξιολόγηση της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2005-2012 και των σχεδίων δράσης της στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/justice/anti-drugs/files/rand_final_report_eu_drug_strategy_2005-2012_en.pdf

16. Θα πρέπει να διατεθούν κατάλληλοι και στοχοθετημένοι πόροι για την εφαρμογή των στόχων της παρούσας στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

II. Τομέας πολιτικής: μείωση της ζήτησης ναρκωτικών

17. Η μείωση της ζήτησης ναρκωτικών αποτελείται από μια σειρά εξίσου σημαντικών και αλληλοεπηρεαζόμενων μέτρων που περιλαμβάνουν την πρόληψη (περιβαλλοντική, καθολική, επιλεκτική και ενδεδειγμένη), την έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση, τη μείωση των κινδύνων και τον περιορισμό των βλαβών, τη θεραπεία, την αποκατάσταση, την κοινωνική επανένταξη και την απεξάρτηση.

18. Όσον αφορά τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών, στόχος της στρατηγικής 2013-2020 της ΕΕ για τα ναρκωτικά είναι να συμβάλει στη μετρήσιμη μείωση της χρήσης παράνομων ναρκωτικών, στην καθυστέρηση της ηλικίας έναρξης ώστε να εμποδιστεί και να μειωθεί το πρόβλημα της χρήσης ναρκωτικών, η εξάρτηση από τα ναρκωτικά και οι λόγω ναρκωτικών κίνδυνοι και την υγεία και οι κοινωνικοί κίνδυνοι και βλάβες μέσω μιας ολοκληρωμένης, διεπιστημονικής και τεκμηριωμένης προσέγγισης, καθώς και μέσω της προώθησης και της διασφάλισης της συνοχής μεταξύ των υγειονομικών και των κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών δικαιουσύνης.

19. Όσον αφορά τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών, έχουν καθοριστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες (δεν παρατίθενται με σειρά προτεραιότητας):

- 19.1. Βελτίωση της δυνατότητας παροχής αποτελεσματικών και διαφοροποιημένων μέτρων μείωσης της ζήτησης, διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτά και κάλυψης από αυτά, προαγωγή της χρήσης και της ανταλλαγής άριστων πρακτικών και ανάπτυξη και εφαρμογή ποιοτικών προτύπων για την πρόληψη (περιβαλλοντική, καθολική, επιλεκτική και ενδεδειγμένη), την έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση, τη μείωση των κινδύνων και τον περιορισμό των βλαβών, τη θεραπεία, την αποκατάσταση, την κοινωνική επανένταξη και την απεξάρτηση.
- 19.2. Βελτίωση της διαθεσιμότητας προγραμμάτων πρόληψης καθώς και της αποτελεσματικότητάς τους (από τον αρχικό αντίκτυπο μέχρι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα) και ευαισθητοποίηση όσον αφορά τον κίνδυνο χρήσης παράνομων ναρκωτικών και άλλων ψυχοτρόπων ουσιών και τις σχετικές συνέπειες. Για το σκοπό αυτό, τα μέτρα πρόληψης θα πρέπει να περιλαμβάνουν την έγκαιρη διάγνωση και παρέμβαση, την προώθηση υγιεινών τρόπων ζωής και τη στοχοθετημένη πρόληψη (δηλαδή επιλεκτική και ενδεδειγμένη) που θα απευθύνεται επίσης σε οικογένειες και σε κοινότητες.
- 19.3. Κλιμάκωση και ανάπτυξη αποτελεσματικών μέτρων μείωσης της ζήτησης ως ανταπόκριση σε προκλήσεις, όπως: η πολυτοξικομανία, συμπεριλαμβανομένης της συνδυασμένης χρήσης νόμιμων και παράνομων ουσιών, η κατάχρηση συνταγογραφημένων και ελεγχόμενων φαρμάκων και η χρήση των νέων ψυχοτρόπων ουσιών.
- 19.4. Επένδυση σε αποτελεσματικά μέτρα μείωσης του κινδύνου και των επιβλαβών επιπτώσεων, καθώς και περαιτέρω έρευνα επ' αυτών των μέτρων, με στόχο την ουσιαστική μείωση του αριθμού των άμεσων και έμμεσων σχετιζόμενων με τα ναρκωτικά θανάτων και λοιμωδών ασθενειών που μεταδίδονται με το αίμα και σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών χωρίς όμως να περιορίζονται στον HIV και στην ιογενή ηπατίτιδα, καθώς και σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες και φυματίωση.
- 19.5. Επέκταση της διαθεσιμότητας, της προσβασιμότητας και της κάλυψης αποτελεσματικής και διαφοροποιημένης απεξάρτησης σε όλη την ΕΕ σε προβληματικούς και εξαρτημένους χρήστες ναρκωτικών, περιλαμβανομένων των χρηστών μη-οπιούχων ναρκωτικών, έτσι ώστε όλοι όσοι επιθυμούν να ξεκινήσουν απεξάρτηση να μπορούν να το κάνουν σύμφωνα με τις σχετικές ανάγκες.
- 19.6. Κλιμάκωση της ανάπτυξης, της διαθεσιμότητας και της κάλυψης μέτρων μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών σε σωφρονιστήρια αναλόγως των αναγκών και βάσει ορθής εκτίμησης της κατάστασης της υγείας και των αναγκών των κρατούμενων, με στόχο την επίτευξη ποιότητας περίθαλψης ισοδύναμης με εκείνη που παρέχεται στην κοινότητα και σύμφωνα με το δικαίωμα στην υγειονομική περίθαλψη και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όπως κατοχυρώνονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Η συνέχεια της φροντίδας θα πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλα τα στάδια του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης καθώς και μετά την απελευθέρωση.
- 19.7. Ανάπτυξη και επέκταση ολοκληρωμένων μοντέλων περίθαλψης που θα καλύπτουν ανάγκες που σχετίζονται με προβλήματα ψυχικής ή/και σωματικής υγείας, την αποκατάσταση και την κοινωνική στήριξη προκειμένου να βελτιωθεί και να προωθηθεί η υγειονομική και η κοινωνική κατάσταση, η κοινωνική επανένταξη και η αποκατάσταση προβληματικών και εξαρτημένων χρηστών ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων και όσων επηρεάζονται από συννοσηρότητα.

- 19.8. Ανάπτυξη αποτελεσματικών και διαφοροποιημένων μέτρων μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών που έχουν ως στόχο να μειώσουν ή/και να καθυστερήσουν την έναρξη της χρήσης ναρκωτικών και που είναι κατάλληλα για τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων, πρότυπα χρήσης ναρκωτικών και ρυθμίσεις, ενώ παράλληλα θα δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε ευπαθείς και περιθωριοποιημένες ομάδες.
- 19.9. Αποτροπή τοπικών και περιφερειακών επιδημιών λόγω χρήσης ναρκωτικών που μπορούν να απειλήσουν τη δημόσια υγεία εντός της ΕΕ, εξασφαλίζοντας συντονισμένες και αποτελεσματικές κοινές προσεγγίσεις.
- 19.10. Οι προτεραιότητες της μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες, τις ανάγκες και τις προκλήσεις που δημιουργεί το φαινόμενο των ναρκωτικών σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο. Είναι επιτακτική ανάγκη να προβλέπεται το κατάλληλο επίπεδο πόρων για τον σκοπό αυτό σε τοπικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

III. Τομέας πολιτικής: μείωση της προσφοράς ναρκωτικών

20. Η μείωση της προσφοράς ναρκωτικών περιλαμβάνει την πρόληψη και την αποτροπή και διατάραξη του συνδεδεμένου με τα ναρκωτικά, ιδίως του οργανωμένου, εγκλήματος, μέσω της συνεργασίας μεταξύ δικαιοσύνης και υπηρεσιών επιβολής του νόμου, της απαγόρευσης, της κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων από εγκληματικές πράξεις, των ερευνών και της διαχείρισης των συνόρων.
21. Όσον αφορά τη μείωση της προσφοράς ναρκωτικών, στόχος της στρατηγικής 2013-2020 της ΕΕ για τα ναρκωτικά είναι να συμβάλει σε μια μετρήσιμη μείωση της διαθεσιμότητας παράνομων ναρκωτικών, με τη διακοπή της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, την εξάρθρωση ομάδων οργανωμένου εγκλήματος που εμπλέκονται στην παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών, την αποτελεσματική χρήση του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, την αποτελεσματική αστυνόμευση βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών και την αυξημένη ανταλλαγή πληροφοριών. Σε επίπεδο ΕΕ, θα δοθεί έμφαση στο σχετιζόμενο με ναρκωτικά οργανωμένο έγκλημα μεγάλης κλίμακας και διασυνοριακού χαρακτήρα.
22. Όσον αφορά τη μείωση της προσφοράς ναρκωτικών, έχουν καθοριστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες (δεν παρατίθενται με σειρά προτεραιότητας):
- 22.1. Ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Θα πρέπει να περιλαμβάνει βελτίωση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών (και εμπιστευτικών πληροφοριών) σε πραγματικό χρόνο, ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και γνώσεων, καθώς και διεξαγωγή κοινών επιχειρήσεων και ερευνών, χωρίς όμως να περιορίζεται σε αυτές τις μορφές συνεργασίας. Η συνεργασία με τρίτες χώρες όσον αφορά την αντιμετώπιση του σχετιζόμενου με ναρκωτικά οργανωμένου εγκλήματος που λειτουργεί προς και εντός της ΕΕ θα πρέπει να θεωρηθεί σημαντική από την άποψη αυτή.
- 22.2. Περιορισμός της ενδο-ενωσιακής και της διασυνοριακής παραγωγής, του λαθρεμπορίου, της εμπορίας, της διανομής και της πώλησης παράνομων ναρκωτικών και της διευκόλυνσης τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και μείωση της εκτροπής προδρόμων ουσιών, προ-προδρόμων και άλλων βασικών ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών.
- 22.3. Αποτελεσματική ανταπόκριση στις εξελισσόμενες τάσεις, όπως η εκτροπή ορισμένων χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται ως παράγοντες νόθευσης παράνομων ναρκωτικών και η προσφορά ναρκωτικών μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών.
- 22.4. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις νέες τεχνολογίες επικοινωνιών λόγω του σημαντικού τους ρόλου στη διευκόλυνση της παραγωγής, της εμπορίας, της διακίνησης και της διανομής ναρκωτικών (συμπεριλαμβανομένων των ελεγχόμενων νέων ψυχοτρόπων ουσιών).
- 22.5. Τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται, και -όπου συντρέχει περίπτωση- να συντονίζουν τις δράσεις τους σε επίπεδο ΕΕ, με αρμόδιους ενωσιακούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς, όπως η Europol, η Eurojust, το ΕΚΠΝΤ, και να αξιοποιούν πλήρως τα υφιστάμενα μέσα και τις μεθόδους που προβλέπονται στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας και της συνεργασίας για την επιβολή του νόμου, όπως η αστυνόμευση βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών, ο χαρακτηρισμός των ναρκωτικών, οι κοινές ομάδες έρευνας, οι κοινές τελωνειακές και αστυνομικές επιχειρήσεις και οι σχετικές πρωτοβουλίες, όπως τα σχέδια EMPACT (Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών), οι πλατφόρμες αξιωματικών συνδέσμων, καθώς και η χρήση περιφερειακών πλατφορμών.
- 22.6. Σε επίπεδο ΕΕ, θα δοθεί έμφαση στην αστυνόμευση βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών που θα επικεντρώνεται στην μεγάλης κλίμακας παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών. Ο στενός συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών επιβολής του νόμου εντός και μεταξύ των κρατών μελών καθώς και με την Ευρώπη θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω.

- 22.7. Όπου είναι αναγκαίο, και εφόσον τέτοιες ενέργειες δεν κινούνται ούτε τελεσφορούν μέσω της Ευγορολ, μπορούν να δημιουργούνται ad hoc περιφερειακές πρωτοβουλίες ή πλατφόρμες συνεργασίας εντός της ΕΕ για την αντιμετώπιση νέων απειλών οφειλόμενων στην αλλαγή των διαδρομών διακίνησης των ναρκωτικών και στους αναδυόμενους κόμβους του οργανωμένου εγκλήματος. Αυτό θα γίνεται μέσω συντονισμένων επιχειρήσεων. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να είναι συμβατές με τις υφιστάμενες νομικές και επιχειρησιακές ρυθμίσεις σε επίπεδο ΕΕ και συμπληρωματικές αυτών, θα πρέπει δε να βασίζονται σε αξιολογήσεις και ανάλυση των απειλών. Οι δομές συνεργασίας αυτού του είδους θα πρέπει να είναι ευέλικτες, μπορεί να έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής ανάλογα με τη μελλοντική εξέλιξη της συγκεκριμένης απειλής που καλούνται να αντιμετωπίσουν και θα λειτουργούν σε στενή συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς και τις πλατφόρμες της ΕΕ, ιδίως με τη Ευγορολ.
- 22.8. Ενίσχυση, όπου κρίνεται απαραίτητο, της σχετικής με τα ναρκωτικά δικαστικής συνεργασίας και της συνεργασίας για την επιβολή του νόμου καθώς και της χρήσης των υφιστάμενων πρακτικών με την καθιέρωση ταχύτερων και ακριβέστερων απαντήσεων. Στήριξη των δραστηριοτήτων δικαστικής συνεργασίας και συνεργασίας για την επιβολή του νόμου και για την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων.
- 22.9. Ενίσχυση του νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στοχευμένο τρόπο, όπως κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να ενισχυθεί η ανταπόκριση της ΕΕ στην αντιμετώπιση νέων τάσεων, διασφάλιση του γεγονότος ότι οι συλλογικές προσπάθειες αλληλοσυμπληρώνονται με σκοπό την εξάρθρωση διασυνοριακών ομάδων οργανωμένου εγκλήματος, τη δήμευση των προϊόντων εγκληματικών ενεργειών που συνδέονται με ναρκωτικά αξιοποιώντας πλήρως το δίκτυο υπηρεσιών της ΕΕ για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων και διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο μια πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση της διακίνησης ναρκωτικών. Μπορεί να διερευνηθεί η περαιτέρω ανάπτυξη σχετικών μέσων για την επιβολή του νόμου.
- 22.10. Η ΕΕ θα εργαστεί στην κατεύθυνση αποτελεσματικότερων πολιτικών για τη μείωση της προσφοράς ναρκωτικών ενισχύοντας την πολιτική αξιολόγησης και ανάλυσης προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόηση των αγορών ναρκωτικών, των σχετιζόμενων με ναρκωτικά εγκλημάτων και της αποτελεσματικότητας των απαντήσεων που δίνει η επιβολή του νόμου σχετικά με τα ναρκωτικά.
- 22.11. Για την πρόληψη του εγκλήματος, την αποφυγή υποτροπών και την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης εξασφαλίζοντας παράλληλα την αναλογικότητα, η ΕΕ θα ενθαρρύνει, όπου απαιτείται, τη χρήση, την παρακολούθηση και την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών και των προγραμμάτων για τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της σύλληψης και ενδεδειγμένων εναλλακτικών προς τις καταναγκαστικές ποινές δυνατοτήτων (όπως η εκπαίδευση, η θεραπεία, η αποκατάσταση, η μέριμνα μετά τη θεραπεία και η κοινωνική επανένταξη) για τους τοξικομανείς.

IV. Οριζόντιο θέμα: Συντονισμός

23. Όσον αφορά την πολιτική της ΕΕ για τα ναρκωτικά, ο στόχος του συντονισμού είναι διττός, καθώς έγκειται στη διασφάλιση συνεργειών, επικοινωνίας και αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών και απόψεων προς στήριξη των στόχων πολιτικής, ενθαρρύνοντας παράλληλα την ενεργό πολιτική συζήτηση και την ανάλυση των εξελίξεων και των προκλήσεων στον τομέα των ναρκωτικών στην ΕΕ και διεθνώς.

Απαιτείται συντονισμός εντός και μεταξύ των θεσμικών οργάνων και των κρατών μελών της ΕΕ, άλλων αρμόδιων ευρωπαϊκών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών αφενός, καθώς και μεταξύ της ΕΕ, διεθνών οργανισμών και τρίτων χωρών, αφετέρου.

24. Στον τομέα του συντονισμού έχουν καθοριστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες (δεν παρατίθενται με σειρά προτεραιότητας):

- 24.1. Να εξασφαλιστούν συνέργειες, η συνοχή και αποτελεσματικές μέθοδοι εργασίας μεταξύ ενδιαφερόμενων κρατών μελών, θεσμικών οργάνων της ΕΕ, φορέων και πρωτοβουλιών, σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας⁽¹⁾, αποφεύγοντας την επικάλυψη των προσπαθειών, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών, αξιοποιώντας τους πόρους και κατοχυρώνοντας τη συνέχεια των δράσεων σε κάθε Προεδρία.
- 24.2. Δεδομένου του ρόλου της ΟΟΝ ως βασικού συντονιστικού οργάνου για τα ναρκωτικά εντός του Συμβουλίου, οι συντονιστικές της προσπάθειες πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω ώστε να συνυπολογίζονται οι εργασίες των οργάνων που περιλαμβάνουν την παράμετρο των ναρκωτικών, όπως το έργο της Μόνιμης Επιτροπής Επιχειρησιακής Συνεργασίας σε θέματα Εσωτερικής Ασφάλειας (COSI) και της Ομάδας «Δημόσια Υγεία». Επιπλέον, μια ισορροπημένη προσέγγιση του προβλήματος των ναρκωτικών, όπου στοχεύονται

⁽¹⁾ ΣΕΕ, άρθρο 4.

ισότιμα η ζήτηση και η προσφορά των ναρκωτικών, απαιτεί στενή συνεργασία, διάδραση και ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα αρμόδια προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εξωτερικής δράσης και άλλων σχετικών πρωτοβουλιών της ΕΕ στους τομείς των δικαστικών και ποινικών υποθέσεων, της επιβολής του νόμου, της δημόσιας υγείας, των κοινωνικών υποθέσεων.

- 24.3. Να διασφαλιστεί η περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων εργασίας και βέλτιστων πρακτικών από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, με σκοπό τη διεπιστημονική συνεργασία για τη στήριξη των στόχων της στρατηγικής, καθώς και η προώθησή τους σε εθνικό επίπεδο.
- 24.4. Στο πλαίσιο κάθε Προεδρίας, να παρέχονται ευκαιρίες συζήτησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των θεμάτων συντονισμού, της συνεργασίας, των αναδυόμενων τάσεων, των αποτελεσματικών παρεμβάσεων και άλλων εξελίξεων της πολιτικής έναντι της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Ναρκωτικά που παράγουν υπεραξία, για παράδειγμα κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των εθνικών συντονιστών για τα ναρκωτικά.
- 24.5. Να προωθηθεί και να ενθαρρυνθεί η ενεργός και ουσιαστική συμμετοχή και εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών, περιλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των νέων, των χρηστών ναρκωτικών και των πελατών υπηρεσιών που σχετίζονται με τα ναρκωτικά, στη διαμόρφωση και την υλοποίηση πολιτικών για τα ναρκωτικά σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο. Επίσης, να εξασφαλιστεί η συμμετοχή του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ για τα ναρκωτικά τόσο σε ενωσιακό όσο και διεθνές επίπεδο.
- 24.6. Να διασφαλιστεί η ενιαία και δυνατή φωνή της ΕΕ σε διεθνή φόρουμ όπως η Επιτροπή για τα Ναρκωτικών του ΟΗΕ (CND) και σε διαλόγους με τρίτες χώρες, προάγοντας μια ολοκληρωμένη, ισορροπημένη και τεκμηριωμένη ενωσιακή προσέγγιση για τα ναρκωτικά. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αντιπροσωπίες της ΕΕ μπορούν να διαδραματίσουν εποικοδομητικό ρόλο στην προαγωγή αυτής της προσέγγισης για τα ναρκωτικά και στη διευκόλυνση ενός συνεκτικού διαλόγου με θέμα την πολιτική για τα ναρκωτικά.

V. Οριζόντιο θέμα: Διεθνής συνεργασία

25. Η διεθνής συνεργασία αποτελεί καίριο τομέα στο πλαίσιο της οποίας η ΕΕ προσδίδει προστιθέμενη αξία στις προσπάθειες των κρατών μελών εξασφαλίζοντας το συντονισμό των πολιτικών για τα ναρκωτικά και συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση των προκλήσεων. Οι εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ στον τομέα των ναρκωτικών βασίζονται στις αρχές της συνυπευθυνότητας και της πολυμερούς προσέγγισης, καθώς και σε μια ολοκληρωμένη, ισορροπημένη και τεκμηριωμένη προσέγγιση, στην ενσωμάτωση των πολιτικών για τα ναρκωτικά στις αναπτυξιακές πολιτικές, στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και στο σεβασμό των διεθνών συμβάσεων.

26. Όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία, στόχος της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2013-2020 είναι η περαιτέρω ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας της ΕΕ με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς σε θέματα ναρκωτικών, με συνολικό και ισορροπημένο τρόπο.

27. Η Στρατηγική της ΕΕ για τα Ναρκωτικά αποτελεί τμήμα μιας συνολικής προσέγγισης που παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να μιλά με μία φωνή στη διεθνή σκηνή και στις χώρες εταίρους. Η ΕΕ εξακολουθεί να τηρεί τη δέσμευσή της για διεθνή συνεργασία και διάλογο επί των ουσιαστικών παραμέτρων της πολιτικής για τα ναρκωτικά και να κοινοποιεί στην πράξη τα επιτεύγματα της πολιτικής της προσέγγισης για τα ναρκωτικά, η οποία εστιάζεται ισομερώς στη μείωση τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς των ναρκωτικών, βασίζεται σε επιστημονικά στοιχεία και ευαίσθητες πληροφορίες και σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Για το λόγο αυτό, απαιτείται συνοχή μεταξύ των πολιτικών και των δράσεων σε επίπεδο ΕΕ, περιλαμβανομένης της εξωτερικής συνεργασίας για τη μείωση της ζήτησης των ναρκωτικών, καθώς και των κινδύνων και των ζημιωγόνων επιπτώσεών της, τη μείωση της προσφοράς των ναρκωτικών, την εναλλακτική ανάπτυξη, την ανταλλαγή και τη μετάδοση γνώσεων και τη δραστηριοποίηση τόσο του κράτους όσο και μη κρατικών φορέων.

28. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να διασφαλίσουν την ενσωμάτωση της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Ναρκωτικά και των στόχων της στο ευρύτερο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, ως μέρος μιας συνολικής προσέγγισης που αξιοποιεί στο έπακρο και κατά τρόπο συνεκτικό και συντονισμένο την πληθώρα πολιτικών και διπλωματικών, πολιτικών και οικονομικών μέσων που διαθέτει η ΕΕ. Η Υπάτη Εκπρόσωπος, με την υποστήριξη της ΕΥΕΔ, πρέπει να διευκολύνει την ανωτέρω διαδικασία.

29. Όσον αφορά την εξωτερική δράση στον τομέα των ναρκωτικών, η ΕΕ αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση και στήριξη των προσπάθειών τρίτων χωρών να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις για τη δημόσια υγεία, την ασφάλεια και την προστασία. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από την υλοποίηση πρωτοβουλιών που ορίζονται στην εν λόγω στρατηγική και στα επακόλουθα σχέδια δράσης, συμπεριλαμβανομένης της εναλλακτικής ανάπτυξης, της μείωσης της ζήτησης των ναρκωτικών, της μείωσης της προσφοράς των ναρκωτικών, της προαγωγής και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και μέσα από το συνυπολογισμό περιφερειακών πρωτοβουλιών. Δεδομένου του αντίκτυπου της παραγωγής και της διακίνησης των ναρκωτικών στην εσωτερική σταθερότητα και ασφάλεια των χωρών προέλευσης και διέλευσης, οι δράσεις θα στοχεύουν μεταξύ άλλων τη διαφθορά, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τα προϊόντα εγκλήματος που σχετίζονται με ναρκωτικά.
30. Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας έχουν καθοριστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες (δεν παρατίθενται με σειρά προτεραιότητας):
- 30.1. Να βελτιωθεί η συνοχή μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής πτυχής των πολιτικών της ΕΕ για τα ναρκωτικά και η ανταπόκριση προς τις τρίτες χώρες σε θέματα ναρκωτικών.
- 30.2. Να αυξηθεί η συμμετοχή και ο συντονισμός από την ΕΕ όσον αφορά το διεθνή διάλογο για την πολιτική περί ναρκωτικών, τόσο στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων με διεθνείς οργανισμούς και φορείς, όπως ο ΟΗΕ, οι G8 και το Συμβούλιο της Ευρώπης, όσο και στο πλαίσιο των σχέσεων με τρίτες χώρες, καταλήγοντας σε κοινές θέσεις της ΕΕ, και να διασφαλιστεί αποτελεσματικός ρόλος στο πλαίσιο της πολιτικής του ΟΗΕ για τα ναρκωτικά.
- 30.3. Να διασφαλιστεί η ενσωμάτωση της διεθνούς συνεργασίας για τα ναρκωτικά στις ευρύτερες πολιτικές σχέσεις και συμφωνίες-πλαίσια μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της, σε εθνικό ή/και περιφερειακό επίπεδο. Θα πρέπει να αντανακλάται η ολοκληρωμένη, ισορροπημένη και τεκμηριωμένη προσέγγιση της ΕΕ και να περιλαμβάνονται: ο πολιτικός διάλογος, ο συντονισμός των δράσεων κατά των ναρκωτικών, η μείωση της ζήτησης (συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των κινδύνων και των ζημιογόνων επιπτώσεων) και η μείωση της προσφοράς, στο πλαίσιο των οποίων θα εντάσσεται η εναλλακτική ανάπτυξη και η επιβολή του νόμου, η ενσωμάτωση των πολιτικών για τα ναρκωτικά στο θεματολόγιο της ευρύτερης αναπτυξιακής συνεργασίας, η ενημέρωση, η έρευνα, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση.
- 30.4. Να εξασφαλιστεί ότι η διεθνής ανταπόκριση και οι δράσεις της ΕΕ έναντι τρίτων χωρών και περιφερειών προτεραιότητας ανά τον κόσμο είναι συνεκτικές, συνυπολογίζουν κάθε πτυχή του φαινομένου των ναρκωτικών και αποβλέπουν στην ανάπτυξη, τη σταθερότητα και την ασφάλεια των εν λόγω χωρών και περιφερειών μέσω ενισχυμένων συμπτάξεων.
- 30.5. Να εξασφαλιστεί ότι η διεθνής ανταπόκριση της ΕΕ σε υποθέσεις ναρκωτικών είναι τεκμηριωμένη και περιλαμβάνει διαδικασίες παρακολούθησης της κατάστασης και της εξέλιξής τους, ενσωματώνοντας διάφορα εργαλεία πληροφόρησης της Επιτροπής, της ΕΥΕΔ, των αντιπροσωπιών της ΕΕ, των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA), της Ευρωπόλ, της Eurojust και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, σε στενή συνεργασία με το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC).
- 30.6. Να εξασφαλιστεί ότι η στήριξη στις υποψήφιες και τις πιθανές υποψήφιες χώρες, καθώς και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, εστιάζεται στην ανάπτυξη ικανοτήτων, για τη μείωση τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης και σε τεκμηριωμένες, αποτελεσματικές και ισορροπημένες πολιτικές για τα ναρκωτικά, μέσω ενισχυμένης συνεργασίας η οποία περιλαμβάνει ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στην ΕΕ και συμμετοχή, όπου απαιτείται, σε οργανισμούς της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA), η Ευρωπόλ και η Eurojust.
- 30.7. Να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του πολιτικού διαλόγου, της ανταλλαγής πληροφοριών για τις στρατηγικές, των στόχων και των σχετικών πρωτοβουλιών μέσα από το διάλογο περί ναρκωτικών με διεθνείς εταίρους, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε διμερές επίπεδο. Να εντοπιστούν οι βασικοί εταίροι βάσει του επιπέδου συνεργασίας τους με την ΕΕ και του ρόλου τους στην αντιμετώπιση του παγκόσμιου φαινομένου που συνιστούν οι παράνομες ναρκωτικές ουσίες, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη αναδυόμενους εταίρους, η εμφάνιση των οποίων προκύπτει από τις εξελίξεις του φαινομένου των ναρκωτικών. Οι πολιτικοί διάλογοι πρέπει να συμπληρώνουν και να συνάδουν με τις υπόλοιπες δομές εξωτερικής συνεργασίας και με τον αντίκτυπό τους και, κατά περίπτωση, να δίνουν βήμα για τη διεξαγωγή συζήτησης σχετικά με τις προτεραιότητες στον τομέα της συνεργασίας και την πρόοδο των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.
- 30.8. Να εξασφαλιστεί το κατάλληλο επίπεδο χρηματοδότησης και τεχνογνωσίας (που προβλέπεται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της), μεταξύ άλλων, βελτιώνοντας το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της οικονομικής και τεχνικής στήριξης, επιδιώκοντας παράλληλα συνέργειες και ισοσταθμίζοντας ανελλιπώς με διαφάνεια τη συνεργασία, τους πόρους, την οικονομική και τεχνική στήριξη κατά τη

λήψη μέτρων μείωσης της ζήτησης και της προσφοράς των ναρκωτικών, τα οποία αντανακλούν την προσέγγιση της ΕΕ. Η ΕΕ θα πρέπει να εργαστεί ούτως ώστε οι αντιπροσωπίες της ΕΕ να αναπτύξουν την κατάλληλη τεχνογνωσία που θα τους επιτρέψει να στηρίζουν την υλοποίηση των μέτρων που στοχεύουν τρίτες χώρες στον τομέα των ναρκωτικών. Η μεσοπρόθεσμη επανεξέταση και η τελική επανεκτίμηση της εν λόγω στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά θα πρέπει να συνυπολογίζει τον αντίκτυπο των δαπανών της ΕΕ σε τρίτες χώρες ενώ η Επιτροπή μαζί με την ΕΥΕΔ θα πρέπει να ενημερώνουν, όπου χρειάζεται, τα κράτη μέλη για τις προτεραιότητες και τις εξελίξεις σχετικά με τις δαπάνες της ΕΕ σε υπερπόντιες χώρες.

30.9. Κατά την παροχή οικονομικής και τεχνικής στήριξης σε χώρες προέλευσης, η ΕΕ και τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ειδικότερα ότι τα εναλλακτικά αναπτυξιακά προγράμματα:

- είναι άνευ όρων και διακρίσεων και, σε περίπτωση που προβλέπεται σχετική εκρίζωση, ότι αυτή γίνεται τμηματικά,
- θέτουν ρεαλιστικούς στόχους και δείκτες επιτυχίας όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη, κατοχυρώνοντας την κυριότητα κάθε στοχευόμενης κοινότητας και
- στηρίζουν την τοπική ανάπτυξη, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την αλληλεπίδραση με παράγοντες όπως η ανθρώπινη ασφάλεια, η διακυβέρνηση, η βία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ανάπτυξη και η ασφάλεια των τροφίμων.

30.10. Να εξασφαλιστεί ότι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι πλήρως ενσωματωμένη στους πολιτικούς διαλόγους και στην υλοποίηση και την επίτευξη των σχετικών προγραμμάτων και έργων στον τομέα των ναρκωτικών.

VI. Οριζόντιο θέμα: Ενημέρωση, έρευνα, παρακολούθηση και αξιολόγηση

31. Στόχος της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2013-2020 όσον αφορά την ενημέρωση, την έρευνα, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση είναι να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση όλων των παραμέτρων του φαινομένου των ναρκωτικών και του αντίκτυπου των σχετικών μέτρων, προκειμένου να διατεθούν ορθά και ολοκληρωμένα τεκμήρια για τις πολιτικές και τις δράσεις της. Επιπλέον, η Στρατηγική της ΕΕ για τα Ναρκωτικά για την περίοδο 2013-2020 αποσκοπεί στην καλύτερη διάδοση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης, της έρευνας και της αξιολόγησης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, διασφαλίζοντας και ενισχύοντας τις συνέργειες και την ισορροπημένη κατανομή των οικονομικών πόρων και αποφεύγοντας την επικάλυψη των προσπαθειών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την εναρμόνιση των μεθοδολογιών, τη δικτύωση και τη στενότερη συνεργασία.

32. Στον τομέα της ενημέρωσης, της έρευνας, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης έχουν καθοριστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες (δεν παρατίθενται με σειρά προτεραιότητας):

32.1. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να συνεχίσουν να επενδύουν στην ανταλλαγή πληροφοριών, τη συλλογή και την παρακολούθηση δεδομένων, την έρευνα και την αξιολόγηση της κατάστασης των ναρκωτικών και της αντιμετώπισής της σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Αυτή η στάση θα πρέπει να καλύπτει όλες τις σχετικές παραμέτρους του φαινομένου των ναρκωτικών, περιλαμβανομένης της ζήτησης και της προσφοράς των ναρκωτικών. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη διατήρηση και την περαιτέρω ενίσχυση της συλλογής και της παρουσίασης δεδομένων με τη βοήθεια των βασικών δεικτών του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA) όσον αφορά τη μείωση της ζήτησης των ναρκωτικών.

32.2. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA) θα πρέπει, στο πλαίσιο της εντολής του, να ενισχύσει περαιτέρω τις υποδομές της γνώσης και να διατηρήσει το βασικό του ρόλο ως κεντρικού διαμεσολαβητή, υποστηρικτή και παρόχου ενημέρωσης, έρευνας, παρακολούθησης και αξιολόγησης σε ό,τι αφορά τις παράνομες ναρκωτικές ουσίες ανά την ΕΕ. Θα πρέπει να συνεχίσει να παρέχει έγκαιρες, ολιστικές και εμπειριστωμένες αναλύσεις για την κατάσταση των ναρκωτικών στην Ευρώπη και την αντιμετώπισή της, και να συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, μεταξύ άλλων, όπου αρμόζει και απαιτείται, με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) και την ΠΟΥ.

32.3. Η Ευρώπη θα πρέπει να συνεχίσει το έργο της όσον αφορά τη συγκέντρωση και την ανάλυση πληροφοριών για το οργανωμένο έγκλημα που σχετίζεται με τα ναρκωτικά, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιούν σχετικές πληροφορίες στην εν λόγω Υπηρεσία. Η Ευρώπη θα πρέπει να συνεχίσει να εκπονεί τακτικές εκθέσεις για την εκτίμηση των απειλών (π.χ. EU SOCTA) με θέμα το οργανωμένο έγκλημα που σχετίζεται με τα ναρκωτικά στην ΕΕ.

- 32.4. Τα κράτη μέλη, καθώς και τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ θα πρέπει να βελτιώσουν τη συλλογή πληροφοριών και δεδομένων για όλες τις παραμέτρους της προμήθειας ναρκωτικών, μεταξύ άλλων, για τις αγορές των ναρκωτικών, για τα εγκλήματα που σχετίζονται με τα ναρκωτικά και για τη μείωση της προσφοράς των ναρκωτικών, αποβλέποντας στην καλύτερη ανάλυση και στη συνειδητή λήψη αποφάσεων. Τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA), η Ευρωπόλ και, όπου απαιτείται, άλλοι οργανισμοί της ΕΕ θα πρέπει να συνεργαστούν για τη βελτίωση της συλλογής δεδομένων και τη διαμόρφωση σχετικών με την εν λόγω πολιτική και επιστημονικά βάσιμων δεικτών.
- 32.5. Τα θεσμικά όργανα, οι οργανισμοί και τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να βελτιώσουν την ικανότητά τους να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να αντιμετωπίζουν ταχέως και αποτελεσματικά την εμφάνιση νέων ψυχοτρόπων ουσιών, τις συμπεριφορικές αλλαγές στην κατανάλωση ναρκωτικών και την έξαρση επιδημιών, καθώς και άλλες αναδυόμενες τάσεις που δημιουργούν κινδύνους για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, με την ενίσχυση της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ, την ανταλλαγή πληροφοριών, ευαίσθητων πληροφοριών, γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών.
- 32.6. Τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ πρέπει να προωθούν και να στηρίζουν την έρευνα, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμοσμένης έρευνας, πάνω στις ψυχοτρόπες ουσίες και να εξασφαλίσουν τη συνεργασία και το συντονισμό μεταξύ των δικτύων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο για την ενίσχυση της κατανόησης του φαινομένου. Η σχετική παρακολούθηση πρέπει να ενταχθεί σε στενό συντονισμό με το ΕΚΠΝΤ. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη των εγκληματολογικών και τοξικολογικών ικανοτήτων καθώς και στη βελτίωση της πρόσβασης σε επιδημιολογικά στοιχεία.
- 32.7. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειες για την κατοχύρωση των επιτευγμάτων εντός της ΕΕ όσον αφορά την παρακολούθηση και την ανταλλαγή πληροφοριών, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Reitox των εθνικών κομβικών σημείων, στηρίζοντας παράλληλα την περαιτέρω ανάπτυξη της τυποποιημένης συλλογής και ανάλυσης δεδομένων από την ΕΕ στους τομείς της ζήτησης και της προσφοράς των ναρκωτικών.
- 32.8. Να εξασφαλιστεί επαρκής χρηματοδότηση της έρευνας και των αναπτυξιακών έργων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ανάλογα με τους οικονομικούς πόρους, μεταξύ άλλων μέσω των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020. Τα έργα που στηρίζονται από την ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις προτεραιότητες της Στρατηγικής και των σχεδίων δράσης της και να αποφέρουν σαφή προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, διασφαλίζοντας τη συνοχή και τις συνέργειες και αποφεύγοντας παράλληλα τις επικαλύψεις μεταξύ προγραμμάτων και οργανισμών της ΕΕ.
- 32.9. Τα θεσμικά όργανα, οι φορείς και τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να αναγνωρίσουν το ρόλο της επιστημονικής αξιολόγησης των πολιτικών και των παρεμβάσεων (εστιάζοντας στα αποτελέσματα) ως κεντρικού στοιχείου για την ενίσχυση της ενωσιακής προσέγγισης για τα ναρκωτικά, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να προάγουν τη χρήση της σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο.
- 32.10. Να εξασφαλιστεί και να ενισχυθεί η κατάρτιση των επαγγελματιών που ασχολούνται με θέματα σχετικά με τα ναρκωτικά, όσον αφορά τη μείωση τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς των ναρκωτικών.
-